

Llibres

Una obra del poeta Miquel Bauçà guanya el Premi Sant Joan de novel·la

per Joan Ripoll

Si cal esmentar els trets que caracteritzen la resolució de la convocatòria del Premi Sant Joan de 1989, s'ha de fer referència a l'atorgació del premi a una obra i un autor insòlits en el context de la literatura catalana i al fet que el Jurat es pronunciés amb total unanimitat, cosa que succeïa per primera vegada al llarg de les nou convocatòries de la seva història.

L'obra es titula "L'Estuari" i el seu autor és Miquel Bauçà, poeta mallorquí de cinquanta anys, autor i personatge adscrit a la més pura heterodòxia, solitari i al marge de qualsevol corrent estilístic o generacional.

Notícia de l'autor

Miquel Bauçà nasqué a Felanitx (Mallorca) l'any 1940; estudià Filologia a la Universitat de Barcelona i es donà a conèixer ben jove, l'any 1962, amb "Una bella història", que havia obtingut el premi Joan Salvat-Papasseit. Abans, però, havia escrit "Cants jubilosos" i "Els cans resaven..." Altres llibres seus -tots de poesia- són "El noble joc" (1972), "Poemes" (1973), "Notes i comentaris" (1975), i "Les Mirsines (Colònia de vacances)" (1983), aquest publicat per "Les Edicions dels Dies", de Sabadell. Tots aquests llibres són aplegats en el volum "Obra Poètica 1959-1983", publicat per Editorial Empúries el 1987. Ha estat guanyador dels premis de poesia Joan Salvat-Papasseit de 1961 i el Vicent Andrés Estellés de 1974; i, en prosa, dels de Ciutat de Barcelona i de la Generalitat de Catalunya de 1986.

Esbós d'autobiografia

Miquel Bauçà, parc en les seves presentacions, donava aquesta autodefinició en el llibre "La generació literària dels 70": "Misèria inestable, no admesa, vergonyant, o dit d'una altra manera, un status no estable, perennement vergonyant"; sobre l'escriptura hi deia: "L'escriptura hauria de ser ascètica, una activitat ascètica, perquè purifica. La veritable escriptura purifica".

Així mateix, en un colofó al llibre "Les Mirsines", apuntava aquesta autobiografia: "Vaig néixer un 7 de febrer de l'any quaranta i el 14 del mateix mes, dotze anys més tard, la mare va decidir de constituir-me orfe. No sé si va ser per venjar-se o senzillament moguda per un instint d'imitació. Efectivament, quatre mesos abans, jo m'havia fugat de casa, aprofitant l'avi-

nentesa que el pare, home molt temerós de Déu, havia convingut de lliurar-me a una secta de devots varons pagesívols, encara amb l'ardor d'haver guanyat la guerra.

Tots aquests fets tenien com a escenari una llar campanyola de la zona sud-est de la més gran de les Illes, llar edificada per l'avi matern amb peces de marès, que extreia ell mateix d'una pedrera d'allí a la vora. Aquest avi havia marxat a l'Argentina, en un transatlàntic tot ple d'esclaus, que bevien, cantaven i suaven dins la bodega. En aquest país es va enyorar tant que hagué de tornar, sense portar altra cosa més que un revòlver que, ben aviat, es va rovellar, exposat als mals tractes de les criatures.

Així, els hiverns, els passava en companyia d'aquells devots, a la Capital; a l'estiu, en canvi, ajudava el pare en la seva passió més definida: construir parets seques per tal de dividir i subdividir un tros de garriga, que s'havia comprat amb les joies de la seva esposa.

Això va durar fins als meus divuit anys. A partir d'aleshores, no crec que calgui fer esment a res d'especialment notable".

"L'Estuari", novel·la d'alta qualitat literària

Bauçà es autor, a més a més, del llibre narratiu en prosa "Carrer Marsala" (1985), amb el qual presenta alguns punts de contacte "L'Estuari", la novel·la premiada enguany amb el Sant Joan. Es trac-

ta d'una extensa narració en un estil de prosa poètica, d'alta qualitat literària, en la qual es descriu un indret misteriós i vague, de difícil localització, entre modern i irreal; una munió d'estranyes personatges hi teixeixen les seves relacions: el cantant, la carnissera, el general, el sobrecàrreg, l'ermitana, l'agrònom..., mentre es desenvolupa una guerra misteriosa, on hi participen conjurats i comissionats. El valor del llibre radica, més que en un argument tot just insinuat, en el clima creixent de misteri i de neguit que es crea a l'entorn d'aquest univers boirós que l'autor erigeix de manera insuperable amb un domini exemplar de la prosa.

Les primeres frases de l'obra introdueixen el lector en aquesta atmosfera inquietant: "El cantant, al balneari, que alhora era el porter-recepcionista, somreïa nerviosament a la dona que acabava d'entrar i seia... El cantant, amb les ulleres calades, la fitava un cop i un altre... La fesomia li era familiar... A la fi s'adonava de la carbonissa, que duïa en una sabata... No. No era ella... Havia vingut de la banda de l'adoberia, per tant, de l'altra estació... El cantant va deixar de somriure i tornà a fullejar el llibre d'inscripcions... No. No era la dona del general, es convenia... La gazeta, però, havia fet córrer que aquesta senyora havia estat indicada, feia uns dies, per les cases de la mina... Obligatòriament, si era així, havia d'allotjar-se en el balneari..."

Repàs dels finalistes

Malgrat que el Jurat es pronunciés de manera inequívoca per l'obra de Miquel Bauçà, va voler que quedés constància d'altres set obres que, sobre un total de trenta-tres, es feien mereixedores d'una certa atenció pels seus valors parcials, tot renunciant però, a una votació numèrica que n'establís cap ordre de preferència; foren, doncs, set les obres finalistes, pràcticament en igualtat de condicions:

"Gavines", de Joan Basté, és una novel·la romàntico-realista que evoca el món sentimental d'algunes obres de Tolstoi, així com el clima angoixós d'algunes pel·lícules de Dreyer: és la història de la infidelitat d'una pianista cèlebre, ofegada per un clima familiar advers.

"August de Senestrach" és obra d'Alfred Bosch, representant de la nova generació de narradors catalans. Obra ambiciosa i de ressó simbòlica, descriu la figura

d'un mite nacionalista col·lectiu, a l'entorn del qual, en lluita contra el Gran Jerarca, els patriotes són devorats per les seves pròpies dissidències.

-*"La dona líquuada"*, de Josepa Contijoch, és un intent d'introspecció psicològica de dues cosines que, a través de la seva crisi personal, s'intercanvien les personalitats. Escrita en tres registres diferents, recorda, en la seva temàtica i el seu desenvolupament, el film *"Persona"* d'Ingmar Bergman.

-*"La claredat incerta de l'alba"*, del valencià (en un temps afincat a Sabadell) Josep Gregori, transcorre durant una nit -vigília del referèndum sobre l'OTAN- a l'entorn de les vivències d'un pintor pacifista; vida sentimental i familiar, rivalitat amb un polític arribista, etc., en un clima de vida quotidiana fet de suggeriments i subtileses.

-*"Irene"* fou presentada sota el pseudònim de *"Marta Aragai"* i es basa en la lectura, per un policia que investiga el cas, del diari d'una dona morta: una mestra ingènua que es casa amb un home emprenedor, i el pas al llarg del temps de la il·lusió al desencant.

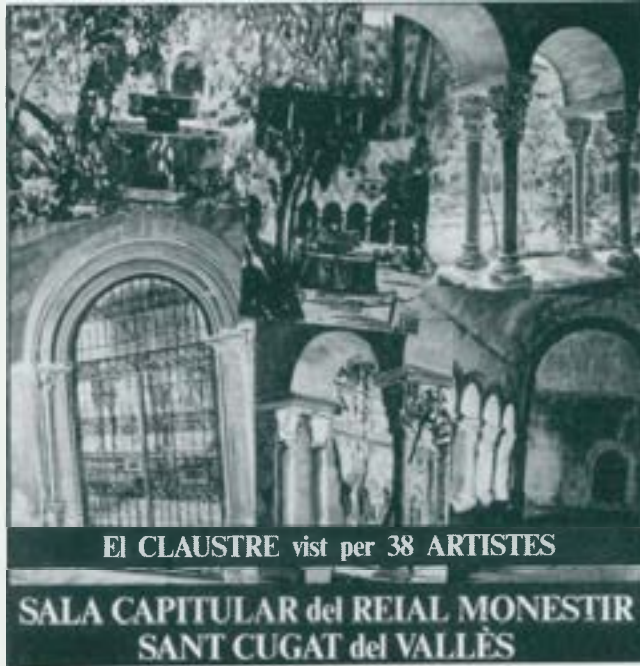
-*"L'arquitecte i la Tau"*, del mallorquí Pere Morey, és una obra ambiciosa, no exempta d'influències alienes ara en voga. Es tracta el tema del misteri de la pedra filosofal en dos temps: els Templers del segle XIII i l'època actual, a l'entorn de la iniciació de dos joves que moren assassinats.

-*"El cas Voltor"*, del ja conegut periodista i novel·lista Joaquim Soler, és una obra estranya i atrevida, dividida en dues parts ben diferents: la primera és una història intimista, amb tocs freudians, d'un home que s'ha automutilat i que explica la seva vida amorosa a l'infermera que l'atén a l'hospital; la segona és una història d'aventures a la recerca d'una antiga espia, mare de l'infermera.

Com es comprova per aquest tast, la convocatòria fou rica en tota mena d'aportacions, cosa que valora més si cal, la decisió unànime de premiar l'obra de Miquel Bauçà que, sota el nom de *"L'Estuari"*, apareixerà d'aquí pocs mesos al mercat literari català.

Els artistes al Claustre de Sant Cugat

per Pep Blanes

EL CLAUSTRE vist per 38 ARTISTES

SALA CAPITULAR del REIAL MONESTIR
SANT CUGAT del VALLÈS

Tot va començar a la tardor del propassat any. Era un setembre sense frescor, quan la humitat encara no havia aparegut i els arbres de fulla caduca deixaven caure l'or torrat de les branques i branquillons. El terra del jardí era una catifa de fulles.

El brollador encisava tothom; en estar situat al bell mig del recinte els nostres ulls quedaven fascinats d'aquell espectacle grandios on la llum petonejava les pedres amb records de segles que conformaven aquell entorn claustral.

El romànic, la serena bellesa del romànic, es mostrava davant de nosaltres oferint-nos tot l'encant de la seva proporcionalitat.

Al claustre del Reial Monestir de Sant Cugat del Vallès va començar una bonica història de la qual vaig ésser, a més de testimoni, protagonista.

Tal com he dit, a la tardor del 88 uns sabadellencs amants de l'art van plantar els seus cavallets per pintar algun o altre racó del claustre. Llavors vaig conèixer en Frederic Oller, en Lluís Molins de Mur, en Jaume Pérez Castel i en Joan Serra; homes fermes amb unes il·lusions pictòriques molt encomiables. Aviat foren captivats per l'encant de les perspectives, les proporcions i la diversitat de tons de reverberació de la llum tenyida de verds, grocs, vermells, blaus... Van enamorar-se del claustre i, com vertaders amants, no poden amagar la seva felicitat i la trans-

meten a d'altres companys pintors.

Així, setmana darrera setmana conec nous artistes sabadellencs, l'Antoni Angle, en Ramon Romeu, en Jaume Mercadé.

A la tardor segueix l'hivern i al claustre hi fa fred, molta humitat; les llums han canviat, l'hivern té el seu encant... I és ara quan vull parlar d'una persona tot nervi, estímul i cordialitat, la Marta, que va i ve del "Mesón" amb tallats ben calents no sols per al seu marit, el Frederic, sinó també per als altres. La Marta és una persona entranyable en el grup d'amics artistes.

Una altra dona que també queda embuixada pel claustre és la Rosa Castella, la directora de la Sala d'Art Rovira, de Sabadell, que també planta cavallet i pinta, com també ho fa el Ramon Clapés, l'Eduard Aregall, el Dr. Macià, en Ramon Noè, que va exposar a Sant Cugat, l'Emili Valentines...

Afeccionats a l'art pertanyents a l'Agrupació Narcís Giralt també acudeixen al

BEN-NET
CENTRE DE NETEGES, S.A.

Soletat, 80
Tel. 725 97 77 - 725 99 87
SABADELL

GESTORIA ADMINISTRATIVA
ASSESSORIA FISCAL
Codina

ADVOCAT CIRERA, 32 BAIXOS
TELS. 7259322-7259532-7259721-7260164
08201 SABADELL